

Article ID: 656
DOI: 10.5586/wb.656

Publication History

Received: 2021-09-02
Accepted: 2021-10-28
Published: 2021-12-24

Handling Editor

Julian Chmiel; Adam Mickiewicz University, Poland;
<https://orcid.org/0000-0003-2046-6687>

Authors' Contributions

The characteristics of plants were prepared by the author(s) listed below the name of the species

Funding

The research was self-financed by the authors.

Competing Interests

PG is the Editor-in-Chief of the journal; other authors: no competing interests have been declared.

Copyright Notice

© The Author(s) 2021. This is an open access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution License](#), which permits redistribution, commercial and noncommercial, provided that the article is properly cited.

ORIGINAL RESEARCH PAPER in FLORISTICS AND GEOBOTANY

Nowe stanowiska roślin naczyniowych Polski, 2

Tomasz Wójcik ^{1*}, Aneta Czarna ², Stefan Gawroński ³,
Artur Górecki ³, Marcelina Jakubowska⁴, Edyta Jermakowicz ⁵,
Grzegorz Łazarski ⁶, Artur Pliszko ³, Monika Podgórska ⁷,
Alina Stachurska-Swakoń ³, Agata Stadnicka-Futoma ⁴,
Krystyna Towpasz³, Małgorzata Wyrzykiewicz-Raszewska²,
Piotr Górski ²

¹Zakład Ochrony Przyrody i Ekologii Krajobrazu, Uniwersytet Rzeszowski, Zelwerowicza 4, Rzeszów, 35-601, Polska

²Katedra Botaniki, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wojska Polskiego 71c, Poznań, 60-625, Polska

³Instytut Botaniki, Wydział Biologii, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Gronostajowa 3, Kraków, 30-387, Polska

⁴Zakład Gleboznawstwa, Chemii Środowiska i Hydrologii, Uniwersytet Rzeszowski, Zelwerowicza 4, Rzeszów, 35-601, Polska

⁵Wydział Biologii, Uniwersytet w Białymstoku, Konstantego Ciołkowskiego 1J, Białystok, 15-245, Polska

⁶Instytut Nauk Biologicznych, Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Prusa 14, Siedlce, 08-110, Polska

⁷Instytut Biologii, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytecka 7, Kielce, 25-406, Polska

* To whom correspondence should be addressed. Email: twojcik@ur.edu.pl

Streszczenie

W pracy przedstawiono nowe stanowiska 12 rzadkich (lub regionalnie rzadkich) roślin naczyniowych w Polsce, tj. *Cochlearia danica*, *Colchicum autumnale*, *Cuscuta campestris*, *Lythrum hyssopifolia*, *Ostericum palustre*, *Pedicularis sylvatica*, *Plantago coronopus*, *Ranunculus arvensis*, *Rosa gallica*, *Sesleria uliginosa*, *Succisella inflexa* oraz *Veronica prostrata*.

Wyrażenia kluczowe

gatunki rzadkie; rośliny naczyniowe; rozmieszczenie; Polska

1. *Cochlearia danica* L.

Opracowanie: P. Górski

Nowe stanowiska: 1. ATPOL CD-02, województwo wielkopolskie, powiat Września, Nekla, w pobliżu cmentarza, 52.369125° N, 17.403003° E, pobocze drogi krajowej (DK) 92; *leg., det.* P. Górski (Herbarium POZNB); 2. ATPOL CD-01, Starczanowo, województwo wielkopolskie, powiat Września, 52.3707611° N, 17.3808278° E, pobocze DK 92, 8.05.2021, *not.* P. Górski; 3. ATPOL CD-21, województwo wielkopolskie, powiat Środa Wielkopolska, w południowej części Środy Wielkopolskiej, przy DK 11, 52.2117583° N, 17.2823639° E oraz Brodowo (przy DK 11 od strony Środy Wlkp.), 52.1915639° N, 17.3167556° E, *not.* P. Górski, 13.05.2021; 4. ATPOL CD-62, województwo wielkopolskie, powiat Krotoszyn, Nowa Obra, pobocze DK 15 pomiędzy Jarocinem a Koźminem Wielkopolskim, 51.8495139° N, 17.4714945° E, *not.* P. Górski, 13.05.2021.

Cochlearia danica (warzucha duńska) jest rośliną halofilną związaną z solniskami przymorskimi w zachodniej Europie. Naturalny zasięg tego gatunku obejmuje wybrzeża Niemiec, Danii, Holandii, Finlandii, Norwegii, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Rosji, Belgii, Francji, Hiszpanii i Portugalii (Tutin et al., 1993).

Począwszy od lat 80. XX wieku obserwuje się coraz więcej stanowisk synantropijnych *C. danica* w kontynentalnej Europie, głównie wzdłuż autostrad (Fekete et al., 2018; Hohla & Raabe, 2012).

Na terenie Polski *Cochlearia danica* była zbierana już w 1870 roku w Gdańsku (leg. Voelcker; Schwarz, 1967 za Rostański & Sowa, 1986). Obecnie gatunek ten ma status zadomowionego antropofita (Mirek et al., 2020), choć przez długi czas traktowany był w naszej florze jako efemerofit (Mirek et al., 2002; Rostański & Sowa, 1986). Podobnie jak w zachodniej Europie (por. Fekete et al., 2018), roślina ta zaczyna rozprzestrzeniać się także w Polsce. Znana jest z kilkunastu stanowisk w południowo-zachodniej części kraju, głównie w Wielkopolsce (A. Zając & Zając, 2019). Na stanowiskach prezentowanych w niniejszej notatce, *C. danica* występuje masowo, zawsze obficie kwitnie i owocuje. Warto zauważyć, że jest notowana nie tylko wzdłuż autostrad, ale także dróg krajowych (np. jednojezdniowych). Wiosną 2021 roku obserwowałam tę roślinę, poza wymienionymi stanowiskami, także na całym odcinku DK 92 pomiędzy Wrześnią a Swarzędzem (kwadraty ATPOL CD-12, CD-02, CD-01, CD-00) oraz DK S5 między Gnieznem a autostradą A2 (CC-83, CC-92).

2. *Colchicum autumnale* L.

Opracowanie: A. Stachurska-Swakoń, S. Gawroński

Nowe stanowisko: ATPOL DF-69, województwo małopolskie, gmina miejska Kraków, Brama Krakowska, Kraków, ul. Gronostajowa, Kampus UJ, 50.02936° N, 19.90177° E, (210 m n.p.m.), stadia sukcesyjne łąk trzęślicowych, *not.* A. Stachurska-Swakoń & S. Gawroński, 5.05.2021.

Colchicum autumnale (zimowit jesienny) występuje w południowej, zachodniej i środkowej Europie, sięgając po zachodnią Ukrainę, i na wyspowych stanowiskach na Białorusi. W Polsce jest spotykany w niższych położeniach górskich, także w przylegającym pasie wyżyn oraz na nizinach, sięgając po Mazowsze, Dolny Śląsk i Wielkopolskę (A. Zając & Zając, 2001). Podlega obecnie ochronie częściowej. Ze względu na zanikanie siedlisk – wilgotnych łąk z rzędu *Molinietalia* – gatunek staje się w rodzimej florze coraz rzadszy (Dubiel & Wójcik, 2010; Zarzyka-Ryszka, 2019). Z okolic Krakowa był podawany niezmiennie rzadko, na wielu stanowiskach wyginął, najczęściej wskutek zniszczenia siedlisk, bądź też zarastania łąk (Zarzyka-Ryszka, 2019). Jednym ze stanowisk, gdzie występował w Krakowie, były wilgotne łąki w sąsiedztwie Kampusu UJ (Guzik & Pacyna, 2006). Stanowisko to nie zostało potwierdzone w późniejszych badaniach mimo szczegółowych poszukiwań (Stachurska-Swakoń & Gawroński, mat. npbl. 2018, 2019; Zarzyka-Ryszka, 2019). Podczas działań proekologicznych mających na celu przeniesienie niechronionych i niezagrożonych gatunków roślin łąkowych z miejsca planowanej inwestycji na terenie Kampusu UJ na stanowiska zastępcze na terenie miasta (na podstawie porozumienia UJ i ZZM Krakowa) stwierdzono występowanie *C. autumnale* (Rycina 1). Przypuszcza się, że wykoszenie tego obszaru jesienią ubiegłego roku (2020) oraz być może warunki klimatyczne poprzedniego roku spowodowały ponowne pojawienie się na nim zimowita. Szczegółowe poszukiwania doprowadziły do odnalezienia kilkunastu okazów. Wszystkie osobniki zostały przeniesione na siedlisko zastępcze (teren sąsiedniej działki, łąki wilgotne) na podstawie wniosku skierowanego do RDOŚ w Krakowie i uzyskanego zezwolenia.

3. *Cuscuta campestris* Yunck.

Opracowanie: A. Pliszko, A. Górecki, E. Jermakowicz

Wykaz nowych stanowisk: 1. ATPOL EF-60, województwo małopolskie, Kraków, 50.01617° N, 20.00426° E (196 m n.p.m.), siedlisko ruderalne (przydroże), kilkadziesiąt okazów pasożytujących na *Lactuca serriola* L., *Melilotus albus* Medik. i *Tanacetum vulgare* L., leg., det. (Herbarium KRA) A. Pliszko & A. Górecki, 25.08.2021 (Rycina 2); 2. ATPOL FB-16, województwo warmińsko-mazurskie, powiat olecki, gmina Olecko, Mońże, Pojezierze Zachodniosuwalskie, 54.02712° N, 22.32840° E (168 m n.p.m.), siedlisko segetalne (pole uprawne) i ruderalne

Rycina 1 *Colchicum autumnale* na terenie miasta Kraków (obszar Kampusu UJ) (fot. A. Stachurska-Swakoń, 5.05.2021).

(przydroże), kilkadziesiąt okazów pasożytujących na *Medicago sativa* L., *not.* A. Pliszko, 14.08.2019; 3. ATPOL GC-10, województwo podlaskie, Białystok, Wysoczyzna Białostocka, 53.06500° N, 23.09145° E (166 m n.p.m.), siedlisko segetalne (rabata), kilkanaście okazów pasożytujących na *Erigeron canadensis* L., *not.* A. Pliszko & E. Jermakowicz, 16.08.2021.

Cuscuta campestris (kanianka polna) jest jednoroczną rośliną pasożytniczą (obligatoryjny pasożyt pędowy) z rodziny kaniankowatych (Cuscutaceae). Naturalny zasięg gatunku obejmuje Amerykę Północną, wyspy Morza Karaibskiego i Amerykę Południową („*Cuscuta campestris*”, 2021). Do Polski została zawleczona w 1939 r.; obecnie ma na terenie kraju status kenofita (Tokarska-Guzik et al., 2012). Występuje zarówno na siedliskach segetalnych (pola uprawne), jak i ruderalnych (przydroża), wykazując szerokie preferencje względem roślin żywicielskich (Baráth, 2021; A. Zając & Zając, 2015). *Cuscuta campestris* jest gatunkiem rzadkim w Polsce, rozmieszczonym głównie w południowo-wschodniej części kraju (A. Zając & Zając, 2015, 2019). W północno-wschodniej Polsce była uważana za gatunek narażony na wymarcie (Korniak, 1998). Obserwacje terenowe wykonane na Pojezierzu Zachodniosuwalskim (Pliszko, 2010, 2016; Pliszko & Woźniak-Chodacka, 2019) sugerują, że roślina rozprzestrzenia się głównie z mieszanek roślin pastewnych (bobowate i trawy) jako zanieczyszczenie materiału siewnego, przez co może być częsta na terenie całego kraju. W niektórych krajach w Europie i Afryce *C. campestris* jest uważana za gatunek inwazyjny i uciążliwy chwast (Baráth, 2021; Randall, 2017). Jak dotąd inwazyjność *C. campestris* w Polsce nie została potwierdzona (Tokarska-Guzik et al., 2012; A. Zając & Zając, 2015), niemniej jednak jej rozmieszczenie i wpływ na gatunki rodzime wymagają dalszych badań.

Rycina 2 *Cuscuta campestris* pasożytująca na *Melilotus albus* na nowym stanowisku w Krakowie (fot. A. Pliszko, 25.08.2021).

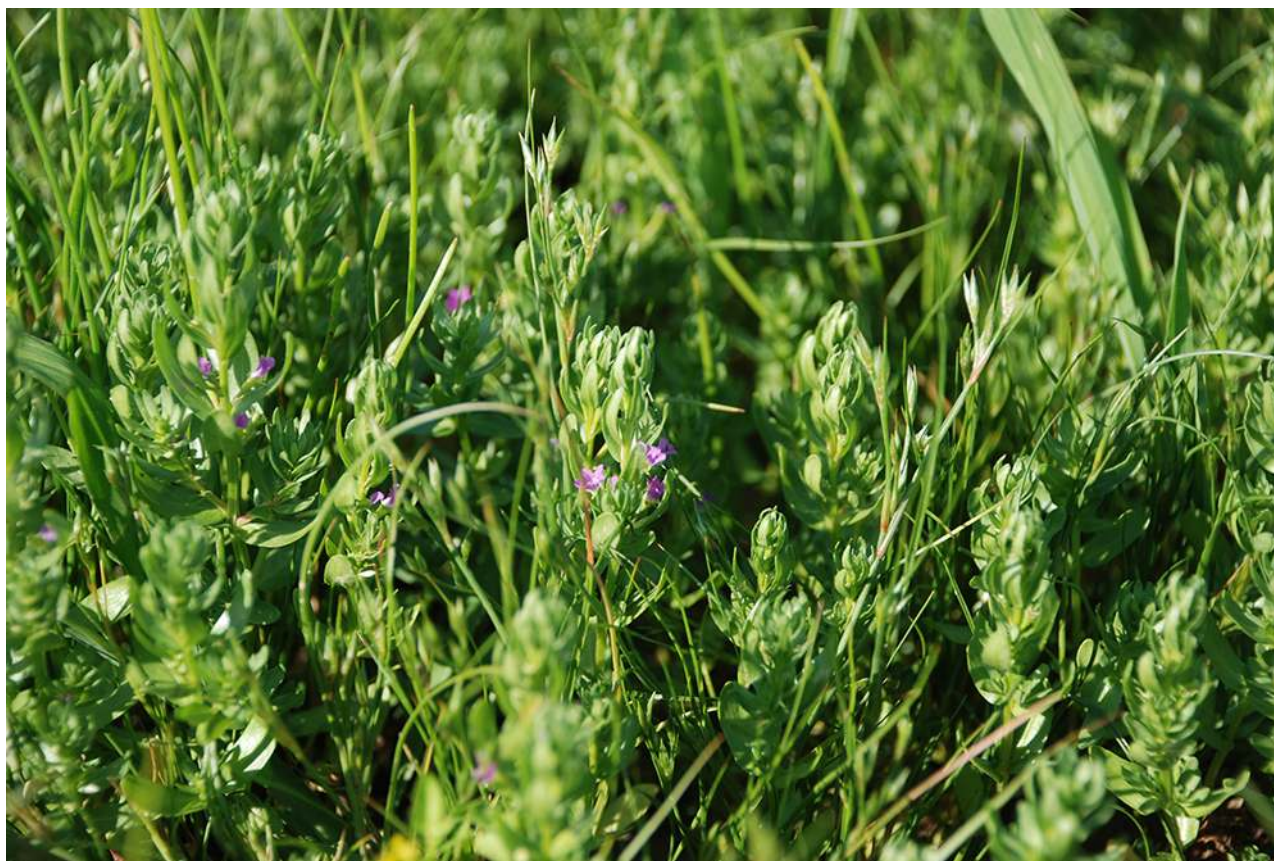
4. *Lythrum hyssopifolia* L.

Opracowanie: T. Wójcik

Nowe stanowisko: ATPOL FF-50, województwo podkarpackie, powiat dębicki, gmina Żyraków, Bobrowa, Dolina Dolnej Wisłoki, 50.07318° N, 21.27382° E (190 m n.p.m.), namulisko na polu uprawnym, *leg., det.* (Herbarium KRA) T. Wójcik, 21.06.2021 ([Rycina 3](#)).

Lythrum hyssopifolia (krwawnica wąskolistna) jest rośliną jednoroczną z rodziny krwawnicowatych (Lythraceae). Ma prosto wzniesioną, pojedynczą lub rozgałęzioną u nasady łodygę dorastającą do 30 cm wysokości (Szafer et al., 1986).

Rozmieszczenie gatunku ma charakter kosmopolityczny. W Europie jego zasięg jest ograniczony do zachodniej i południowej części kontynentu, a w Polsce przebiega północno-wschodnią granicą zasięgu. W naszym kraju krwawnica wąskolistna występuje przede wszystkim na Dolnym Śląsku i Przedgórzu Sudeckim, w dolinach Wisły i górnej Noteci, na Mazowszu, Wyżynie Siedleckiej oraz w Kotlinie Sandomierskiej (Popiela & Łysko, 2014). Gatunek jest zagrożony wyginieciem, ze względu na zanik większości stanowisk, dlatego został umieszczony na *Polskiej czerwonej liście paprotników i roślin kwiatowych* (Kaźmierczakowa et al., 2016) oraz w *Polskiej czerwonej księdze roślin* (Popiela & Łysko, 2014) z kategorią EN (zagrożony). Również w województwie podkarpackim ma status EN (Oklejewicz et al., 2015), a jego najbliższe znane stanowiska są położone na Płaskowyżu

Rycina 3 *Lythrum hyssopifolia* na nowym stanowisku w Bobrowej (fot. T. Wójcik, 21.06.2021).

Tarnowskim i w dolinie Wisły (Wayda, 1996, 2001). Krwawnica wąskolistna występuje na piaszczystych, wilgotnych glebach na brzegach rowów odwadniających i zbiorników wodnych oraz na mokrych polach uprawnych jako składnik fitocenozy należących do klasy *Isoëto-Nanojuncetea* (Matuszkiewicz, 2008; Popiela, 1997).

Na nowo opisanym stanowisku krwawnica wąskolistna rosła łąkowo na powierzchni około 200 m², w obniżeniu dwóch działek ornych przylegających do polnej drogi. Pola w obecnym roku kalendarzowym zostały zalane w okresie wiosennym i prawdopodobnie dlatego nie były wykorzystane pod uprawę. Z uwagi na dominację terofitów, przywiązanych do wilgotnego podłoża, zbiorowisko scharakteryzowano w obrębie klasy *Isoëto-Nanojuncetea*:

Data: 21.06.2021, powierzchnia zdjęcia: 25 m², pokrycie w warstwie c: 80%, liczba gatunków w zdjęciu: 15. Ch.Cl. *Isoëto-Nanojuncetea*: ***Lythrum hyssopifolia* 3**, *Juncus bufonius* 1, *Plantago intermedia* +, *Spergularia rubra* +; Ch.Cl. *Bidentetea tripartiti*: *Alopecurus aequalis* 1, *Bidens tripartita* 1, *Polygonum mite* 1, *Rorippa palustris* +; Ch.Cl. *Potametea*: *Callitriche cophocarpa* +; Ch.Cl. *Phragmitetea*: *Alisma plantago-aquatica* 1, *Eleocharis palustris* +; Ch.Cl. *Stellarietea mediae*: *Echinochloa crus-galli* 1, *Polygonum aviculare* +; Inne: *Peplis portula* 3.

5. *Ostericum palustre* (Besser) Besser

Opracowanie: A. Stachurska-Swakoń, K. Towpasz

Wykaz nowych stanowisk: 1. ATPOL EF-03, województwo świętokrzyskie, powiat pińczowski, gmina Pińczów, Niecka Nidziańska, Podłęże, 50.55966° N, 20.52588° E (171 m n.p.m.), stadia sukcesyjne łąk trzęślicowych, not. A. Stachurska-Swakoń & K. Towpasz 2.06.2008 (Rycina 4); 2. ATPOL EF-04, województwo świętokrzyskie, powiat pińczowski, gmina Pińczów, Niecka Nidziańska, Chwałowice, 50.56111° N, 20.52588° E (216 m n.p.m.), stadia sukcesyjne łąk wilgotnych *Molinietalia* i szuwarów *Phragmitetalia*, not. A. Stachurska-Swakoń & K. Towpasz, 23.06.2015.

Rycina 4 *Ostericum palustre* na stanowisku w Podlężu (fot. A. Stachurska-Swakoń, 19.07.2017).

Ostericum palustre [syn. *Angelica palustris* (Besser) Hoffm., starodub łąkowy] jest w Polsce gatunkiem rzadkim, zagrożonym wyginięciem. Według *Polskiej czerwonej księgi roślin* ma kategorię zagrożenia VU (narażony) (Czarna et al., 2014), a według *Czerwonej listy* ma kategorię NT (bliski zagrożenia) (Kaźmierczakowa et al., 2016). W Polsce jest objęty ochroną gatunkową i chroniony także dyrektywą siedliskową. Jest gatunkiem euroazjatycko-kontynentalnym, jego zasięg obejmuje wąski pas ciągnący się przez wschodnią Europę po środkową Azję, znane są także jego stanowiska poza tym zasięgiem, m.in. w Czechach, na Węgrzech, w Niemczech. W Polsce był notowany na ok. 200 stanowiskach. Najwięcej stanowisk podawano z Pojezierza Wielkopolskiego, Kujawskiego, Mazowsza i Wyżyny Lubelskiej (Czarna et al., 2014). Był także notowany na wielu stanowiskach na Wyżynie Małopolskiej (m.in. Bróz & Podgórska, 2006; Kostrakiewicz-Gierałt et al., 2018; Piwowarski & Bielecki, 2012; Towpasz & Stachurska-Swakoń, 2009; Towpasz et al., 2011), gdzie podawany jest jako regionalnie i lokalnie zagrożony (Bróz & Przemyski, 2009; Towpasz et al., 2017). Gatunek ten występuje na wilgotnych ekstensywnie użytkowanych łąkach. Jest charakterystyczny dla wilgotnych łąk z rzędu *Molinietalia*

(Matuszkiewicz, 2008), najczęściej występuje w zespołach ze związku *Molinion*. Podawano go także w zespołach *Calthion*, rzadziej *Filipendulion* (za Czarna et al., 2014). Spotykany bywa również na torfowiskach niskich z rzędu *Caricetalia davallianae* i w szuwarach trzcinowych z rzędu *Phragmitetalia* (Kostrakiewicz-Gierałt et al., 2018; Towpasz & Stachurska-Swakoń, 2009; Towpasz et al., 2011). Rzadziej podawany był w zbiorowiskach łąk świeżych (za Czarna et al., 2014).

Nowe stanowiska, znalezione w 2008 r. na Wyżynie Małopolskiej, w Niece Nidziańskiej w okolicach Pińczowa, były nieregularnie odwiedzane (2012, 2015, 2019). Starodub łąkowy występuje tu na łąkach reprezentujących stadia sukcesyjne *Molinietum caeruleae* oraz szuwaru *Phragmitetalia* rozciągające się wzdłuż lokalnych cieków wodnych na nieużytkowanych łąkach. W pobliżu rozwijają się zbiorowiska torfowisk niskich z rzędu *Caricetalia davallianae* z udziałem *Sesleria uliginosa*, rzadkiego gatunku, który w Polsce występuje tylko na Wyżynie Małopolskiej (Towpasz & Stachurska-Swakoń, 2009, 2012). Zagrożeniem dla gatunku jest tu brak regularnego koszenia, które w dłuższym okresie może doprowadzić do zmniejszenia populacji (Kostrakiewicz-Gierałt et al., 2018). Wielkość populacji na obu stanowiskach wynosiła powyżej 100 osobników.

Zdjęcie fitosocjologiczne 1: 19.07.2017, Podłęże, zachodnia część wsi, nieużytkowane łąki w dorzeczu Strugi Podłęskiej, powierzchnia zdjęcia: 25 m², pokrycie w warstwie c: 90%, Ch.O. *Molinietalia*: *Cirsium rivulare* 2, *Deschampsia caespitosa* 1, *Galium boreale* 1, *Galium uliginosum* +, *Juncus articulatus* +, *Lythrum salicaria* +, *Molinia caerulea* 3, ***Ostericum palustre* 1**, *Sanguisorba officinalis* 2, *Selinum carvifolia* +, *Succisa pratensis* 1; Ch.Cl. *Molinio-Arrhenatheretea*: *Ranunculus acris* +, *Briza media* 1, *Centaurea jacea* 2, *Festuca pratensis* 1, *Lathyrus pratensis* +, *Lotus corniculatus* 1, *Prunella vulgaris* +; Ch.Cl. *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*: *Carex glauca* 1, *C. hostiana* +, *C. nigra* 2, *C. panicea* 1, *Serratula tinctoria* 1; Inne: *Carex tomentosa* 1, *Cirsium canum* 1, *Dactylorhiza incarnata* 1, *Daucus carota* 1, *Eleocharis palustris* +, *Festuca rubra* 1, *Galium palustre* +, *Galium verum* 1, *Juncus inflexus* +, *Luzula multiflora* +, *Medicago lupulina* +, *Mentha verticillata* sp. +, *Poa trivialis* +, *Polygala comosa* +, *Potentilla anserina* +, *Potentilla erecta* 1, *Potentilla reptans* +, *Ranunculus repens* 1, *Schoenoplectus tabernaemontani* +.

Zdjęcie 2: 19.07.2017, Chwałowice, zachodnia część wsi, nieużytkowane łąki wzdłuż cieku wodnego, powierzchnia zdjęcia: 25 m², pokrycie w warstwie c: 90%, Ch.O. *Molinietalia*: *Cirsium rivulare* 2, *Deschampsia caespitosa* 2, *Galium uliginosum* +, *Lychnis flos-cuculi* 1, *Molinia caerulea* 2, ***Ostericum palustre* +**; Ch.Cl. *Molinio-Arrhenatheretea*: *Achillea millefolium* +, *Avenula pubescens* +, *Briza media* +, *Galium mollugo* 2, *Geum rivale* 1, *Lathyrus pratensis* +, *Leucanthemum vulgare* +, *Lotus corniculatus* +, *Ranunculus acris* +; Ch.Cl. *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*: *Carex glauca* 1, *C. nigra* +, *C. panicea* 1, *Sesleria uliginosa* 1; Inne: *Carex hartmanii* +, *C. tomentosa* 2, *Cirsium arvense* +, *C. canum* 2, *Festuca rubra* 2, *Galium verum* 1, *Geranium palustre* 2, *Phleum pratense* +, *Poa trivialis* 1, *Potentilla anserina* 1, *Potentilla reptans* 1.

6. *Pedicularis sylvatica* L.

Opracowanie: A. Stadnicka-Futoma, M. Jakubowska

Nowe stanowisko: ATPOL FF-39, województwo podkarpackie, powiat przeworski, gmina Adamówka, Majdan Sieniawski, Płaskowyż Tarnogrodzki, 50.29219° N, 22.72822° E (204 m n.p.m.), łąka trzęślicowa, *not.* A. Stadnicka-Futoma & M. Jakubowska, 23.07.2020.

Pedicularis sylvatica (gnidosz rozesłany) jest półpasożytniczą rośliną dwuletnią lub byliną reprezentującą podelement europejski umiarkowany (M. Zajac & Zajac, 2009). Jest gatunkiem charakterystycznym dla zespołu *Nardo-Junetum squarossi* oraz związku *Violion caninae* (Matuszkiewicz, 2008). Najczęściej spotykany jest w obrębie muraw bliźniczkowych, ale również w zbiorowiskach z klasy *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*, a także w mniejszym stopniu w obrębie podmokłych łąk ze związku *Molinion caeruleae*, czy szuwarów wielkoturzycowych ze związku *Magnocaricion* (Sotek, 2010; Wójcik, 2017). Bardzo często towarzyszą mu inne cenne gatunki, np. *Gymnadenia*

conopsea (Wójcik, 2017). Omawiany gatunek jest rzadki w skali Polski, notowane są ciągle utraty jego stanowisk (Sotek et al., 2016). Z tego względu roślina znajduje się pod ochroną częściową (Rozporządzenie Ministra Środowiska, 2014) oraz została wpisana na *Polską czerwoną listę paprotników i roślin kwiatowych* z kategorią VU – gatunek narażony (Kaźmierczakowa et al., 2016). Znajduje się również w regionalnych czerwonych księgach (np. Oklejewicz et al., 2015; Olaczek, 2012). W opracowaniu Krzaczk (1968) jest podawane stanowisko *P. sylvatica* z Majdanu Sieniawskiego z oligotroficznych zbiorowisk *Nardetum strictae*, jednak w *Czerwonej księdze roślin województwa podkarpackiego* (Oklejewicz et al., 2015), a później w opracowaniu Radke i Sotek (2017), zostało ono uznane za historyczne. Niemniej podczas botanicznych badań terenowych prowadzonych w 2018 r. odnaleziono 10 osobników generatywnych tego gatunku na zarastającej, zdegradowanej łące trzęślicowej we wspomnianej miejscowości. W 2020 r. ponownie zweryfikowano stanowisko, na którym odnaleziono 12 osobników gnidosza, z czego jeden był wegetatywny. Na powierzchni 25 m² wykonano zdjęcie fitosocjologiczne:

Data: 23.07.2020, powierzchnia zdjęcia: 25 m², pokrycie w warstwie b: 10%, pokrycie w warstwie c: 100%, liczba gatunków w zdjęciu: 19. Warstwa b: *Salix aurita* 2, warstwa c: *Molinia caerulea* 3, *Deschampsia caespitosa* 2, *Juncus effusus* 2, *Lysimachia vulgaris* 2, ***Pedicularis sylvatica* 1**, *Galium boreale* 1, *Gentiana pneumonanthe* 1, *Plantago lanceolata* 1, *Potentilla erecta* 1, *Carex flava* +, *C. leporina* +, *Cirsium rivulare* +, *Dactylorhiza majalis* +, *Filipendula ulmaria* +, *Lotus corniculatus* +, *Parnassia palustris* +, *Rumex acetosa* +, *Valeriana simplicifolia* +.

Oprócz *Pedicularis palustris* na omawianym stanowisku występują również inne, cenne gatunki: *Dactylorhiza majalis*, *Gentiana pneumonanthe* czy *Parnassia palustris*, ale mają one szerszy zasięg w obrębie wsi Majdan Sieniawski aniżeli sam gnidosz. Biorąc pod uwagę, że łąka, na której omawiany gatunek występuje, nie jest użytkowana od kilku lat i obserwuje się postępującą sukcesję, można stwierdzić, że w perspektywie kilku/kilkunastu lat stanowisko rzeczywiście może zupełnie zaniknąć.

7. *Plantago coronopus* L.

Opracowanie: A. Czarna, A. Pliszko, A. Górecki

Wykaz nowych stanowisk: 1. ATPOL BC-94, województwo wielkopolskie, między Lwówkiem a Pniewami, kamieniste pobocze drogi, 5% w zdjęciu fitosocjologicznym, 52.27429° N, 16.11357° E, not. A. Czarna, 29.07.2020; 2. ATPOL BC-94, województwo wielkopolskie, między Lwówkiem a Pniewami, kamieniste pobocze drogi, 1% w zdjęciu fitosocjologicznym, 52.28528° N, 16.13295° E, not. A. Czarna, 29.07.2020; 3. ATPOL BC-83, województwo wielkopolskie, między Pniewami a Kwilczem, przy obwodnicy na wysokości Orzeszkowa, kamieniste pobocze drogi, 1% w zdjęciu fitosocjologicznym, 52.33074° N, 16.06338° E, not. A. Czarna, 30.07.2020; 4. ATPOL CD-51, województwo wielkopolskie, koło Skokówka, kamieniste pobocze drogi z Borku Wlkp., 10% w zdjęciu fitosocjologicznym, 51.56428° N, 17.15354° E, not. A. Czarna, 6.09.2020; 5. ATPOL CD-51, województwo wielkopolskie, koło Jaraczewa, kamieniste pobocze szosy z Borku Wlkp., 15% w zdjęciu fitosocjologicznym, 51.57500° N, 17.17043° E, leg., det. (Herbarium POZNB) A. Czarna, 6.09.2020; 6. ATPOL BC-04, województwo zachodniopomorskie, Wałcz, kamienne pobocze przy nowej obwodnicy, siedem okazów, 53.17746° N, 16.25518° E, not. A. Czarna, 1.10.2021; 7. ATPOL BD-08, Luboń koło Poznania, województwo wielkopolskie, na wysepce między pasami drogi przy ul. Dębieckiej, 20% w zdjęciu fitosocjologicznym, 52.21182° N, 16.54058° E, not. A. Czarna, 19.09.2019; 8. ATPOL BD-08, województwo wielkopolskie, Poznań, ul. Dolna Wilda w południowej części ulicy, na wysepce między pasami, 25% w zdjęciu fitosocjologicznym, 52.21436° N, 16.54263° E, not. A. Czarna, 19.09.2019; 9. ATPOL BD-08, województwo wielkopolskie, Poznań, ul. Dolna Wilda między ul. Łęgi Dębińskie a ul. Czwartaków, na poboczu szosy, pięć okazów, 52.22677° N, 16.55179° E, not. A. Czarna, 19.09.2019; 10. ATPOL BD08, województwo wielkopolskie, Poznań, ul. Dąbrowskiego, za Ogrodem Botanicznym, pobocze szosy, trzy okazy, 52.22582° N, 16.55089° E, not. A. Czarna, 15.09.2021; 11. ATPOL DF-79,

Rycina 5 *Plantago coronopus* na poboczu drogi krajowej nr 7 na nowym stanowisku w Krakowie (fot. A. Pliszko, 17.07.2021).

województwo małopolskie, Kraków, przy drodze krajowej nr 7, w trzech odległych od siebie skupieniach: 49.59399° N, 19.54942° E (231 m n.p.m.), 49.59192° N, 19.54866° E (233 m n.p.m.), 49.59053° N, 19.54784° E (233 m n.p.m.), łącznie ponad tysiąc okazów generatywnych, na przydrożach, *not.* A. Pliszko & A. Górecki, 17.07.2021 ([Rycina 5](#)).

Plantago coronopus (babka pierzasta) jest rośliną jednoroczną lub dwuletnią z rodziny babkowatych (Plantaginaceae). Naturalny zasięg gatunku obejmuje Europę, Afrykę Północną i Azję Południowo-Zachodnią („*Plantago coronopus*”, [2021](#)). W Polsce naturalne stanowiska *P. coronopus* są znane z północno-zachodniej części kraju, z Pobrzeża Szczecińskiego i Pobrzeża Koszalińskiego (A. Zajac & Zajac, [2019](#)), przy czym obecnie roślina utrzymuje się tylko na jednym naturalnym stanowisku na Karsiborskiej Kępie na Zalewie Szczecińskim (Sotek, [2014](#)). *Plantago coronopus* należy do gatunków krytycznie zagrożonych w Polsce (Kaźmierczakowa et al., [2016](#); Sotek, [2014](#)) oraz podlega ochronie ścisłej (Rozporządzenie Ministra Środowiska, [2014](#)). W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby stanowisk synantropijnych tego gatunku w zachodniej i południowo-zachodniej części Polski (Dudáš et al., [2020](#); Górski et al., [2020](#); Nowak & Nowak, [2018](#); A. Zajac & Zajac, [2019](#)). Występowanie *P. coronopus* w głębi kraju jest związane z posypywaniem dróg solą w zimie w celu zmniejszenia oblodzenia lub pozbycia się zalegającej warstwy śniegu. Na nowych stanowiskach z województwa wielkopolskiego (stanowiska 1–5 i 10) oraz zachodniopomorskiego (stanowisko 6) babka pierzasta występowała na poboczu szosy o strukturze piaszczystej lub kamienistej o niewielkim pokryciu przez inne rośliny. Z kolei na terenie Krakowa znane było tylko jedno stanowisko *P. coronopus* w Modlniczce (Dudáš et al., [2020](#)). Na stanowiskach synantropijnych, poza naturalnym zasięgiem występowania, babka pierzasta powinna być traktowana jako gatunek obcy (kenofit). Ponadto ochrona gatunku na stanowiskach synantropijnych wymaga dyskusji i odpowiednich regulacji prawnych.

8. *Ranunculus arvensis* L.

Opracowanie: T. Wójcik

Nowe stanowisko: ATPOL FF-50, województwo podkarpackie, powiat dębicki, gmina Żyraków, Bobrowa, Dolina Dolnej Wiśłoki, 50.07337° N, 21.27464° E (190 m n.p.m.), namulisko na polu uprawnym, *leg., det.* (Herbarium KRA) T. Wójcik, 21.06.2021 ([Rycina 6](#)).

Rycina 6 *Ranunculus arvensis* na nowym stanowisku w Bobrowej (fot. T. Wójcik, 21.06.2021).

Ranunculus arvensis (jaskier polny) jest rośliną jednoroczną z rodziny jaskrowatych (Ranunculaceae), która ma charakterystyczne owoce z haczykowatymi kolcami (Szafer et al., 1986). W Polsce gatunek ma status ustępującego archeofita (Tokarska-Guzik et al., 2012; A. Zając, 1979) z kategorią EN (zagrożony) (Kaźmierczakowa et al., 2016), a w województwie podkarpackim został uznany za krytycznie zagrożony wyginięciem (Oklejewicz et al., 2015). Jaskier polny jest chwastem segetalnym występującym w uprawach zbożowych, na glebach zasobnych w węglan wapnia. Zaniechanie tradycyjnych sposobów gospodarowania doprowadziło do utraty wielu jego stanowisk. W województwie podkarpackim występowanie gatunku zostało potwierdzone jedynie w okolicach Przemyśla i Łuczyc (Oklejewicz et al., 2015). Na nowym stanowisku jaskier polny występował pojedynczo w liczbie 14 osobników na powierzchni około 25 m². Było to ugorowane pole uprawne ze stagnującą wodą w okresie wiosennym. Warstwa roślin zielnych odznaczała się dużym zwarcie. Dominowały w niej terofity o niskim pokroju, pojawiające się efemerycznie na mokrych i wilgotnych okresowo podłożach lub brzegach zbiorników wodnych. Towarzyszyły im jednoroczne chwasty oraz gatunki szuwarowe. Fitocenozę opisano jako zbiorowisko namulkowe z klasy *Isoëto-Nanojuncetea*:

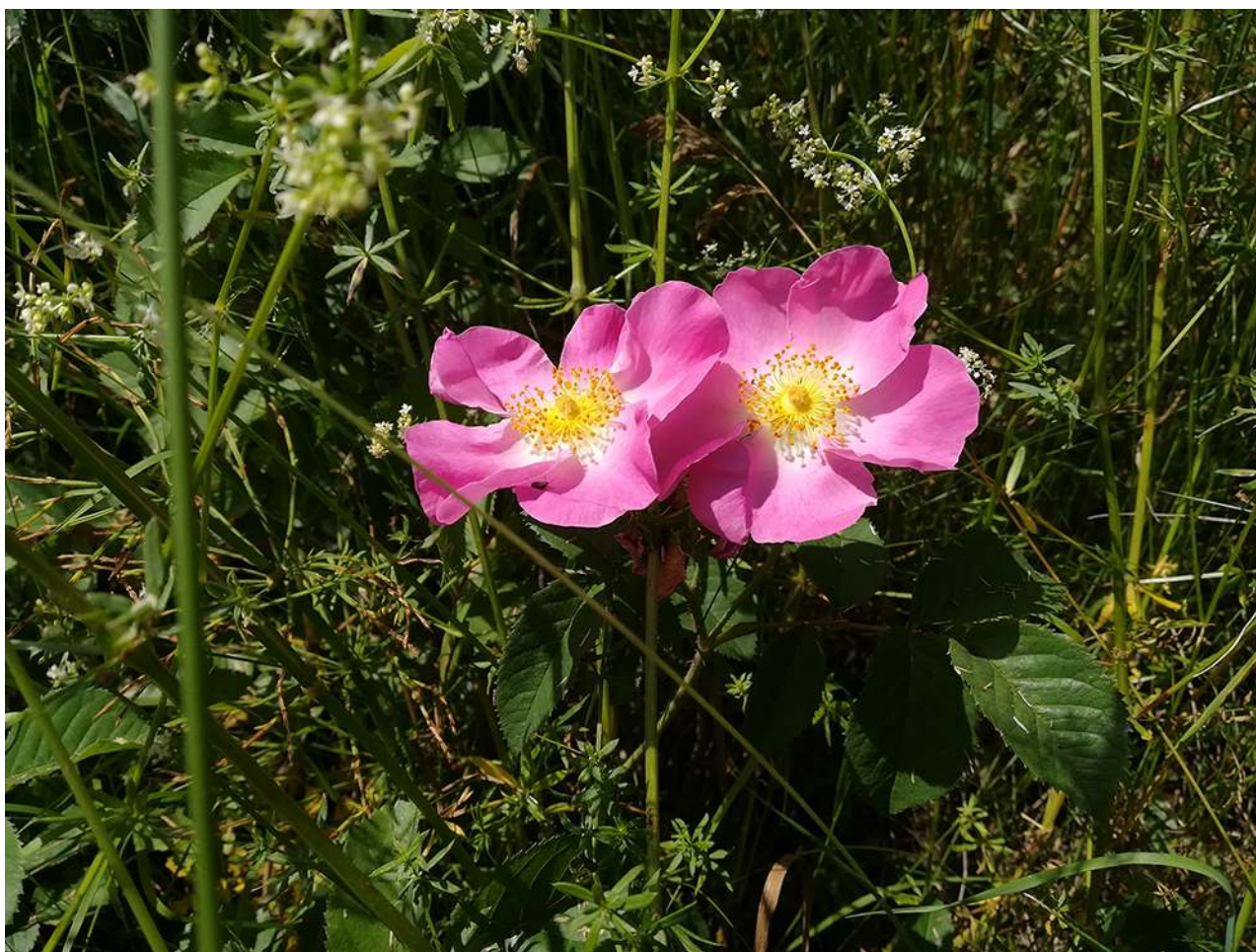
Data: 21.06.2021, powierzchnia zdjęcia: 25 m², pokrycie w warstwie c: 90%, liczba gatunków w zdjęciu: 19. Ch.Cl. *Isoëto-Nanojuncetea*: *Lythrum hyssopifolia* 3, *Juncus bufonius* 2, *Plantago intermedia* +, *Ranunculus sardous* +; Ch.Cl. *Bidentetea tripartiti*:

Alopecurus aequalis 1, *Rorippa palustris* 1, *Bidens tripartita* +, *Polygonum mite* +; Ch.Cl. *Phragmitetea*: *Alisma plantago-aquatica* 2, *Eleocharis palustris* 1; Ch.Cl. *Stellarietea mediae*: *Echinochloa crus-galli* 1, *Euphorbia helioscopia* 1, *Matricaria perforata* 1, *Thlaspi arvense* 1, *Geranium pusillum* +, *Polygonum aviculare* +, ***Ranunculus arvensis*** +; Ch.Cl. *Molinio-Arrhenatheretea*: *Rumex crispus* +; Inne: *Peplis portula* 1.

9. *Rosa gallica* L.

Opracowanie: T. Wójcik

Nowe stanowisko: ATPOL FF-50, województwo podkarpackie, powiat dębicki, gmina Żyraków, Bobrowa, Dolina Dolnej Wisłoki, 50.07353° N, 21.27876° E (185 m n.p.m.), nieużytkowana łąka świeża na stromym brzegu potoku Skodzierska, *not.* T. Wójcik, 21.06.2021 ([Rycina 7](#)).

Rycina 7 *Rosa gallica* na nowym stanowisku w Bobrowej (fot. T. Wójcik, 21.06.2021).

Rosa gallica (róża francuska) jest niewielkim krzewem osiagającym na ogół 0,5–1 m wysokości, z licznymi podziemnymi rozłogami. Ma duże (7–9 cm średnicy), ciemnoróżowe, wonne kwiaty, umieszczone na dość długich, gęsto ogruczołonych szypułkach (Zieliński, 1987). Zasięg gatunku obejmuje środkową, południową i południowo-wschodnią Europę, a także północną Turcję i zachodnie rejony Kaukazu (Meusel et al., 1965). W Polsce osiąga północną granicę zasięgu, przy czym jej występowanie koncentruje się na Nizinie Śląskiej, Wyżynie Małopolskiej i Lubelskiej (A. Zając & Zając, 2001). W ostatnich latach ukazało się kilka prac dokumentujących nowe stanowiska róży francuskiej w południowej części kraju, m.in. z Wyżyny Małopolskiej (Łazarski, 2016; Piwowarczyk, 2006; Towpasz & Cwener, 2002), Kotliny Sandomierskiej i doliny Sanu (Klichowska, 2013; Nobis et al.,

2015) oraz doliny Odry w rejonie Wrocławia (Wójcik et al., 2014). W Polsce róża francuska jest objęta ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska, 2014), uznana za gatunek rzadki o statusie VU (gatunek narażony) (Każmierczakowa et al., 2016; Zieliński, 2014). Również w województwie podkarpackim została zaliczona do gatunków narażonych na wyginięcie (VU) (Oklejewicz et al., 2015). Rośnie w zbiorowiskach roślinnych o charakterze termofilnym. Matuszkiewicz (2008) zalicza ją do gatunków wyróżniających podzespół świetlistej dąbrowy *Potentillo albae-Quercetum rosetosum gallicae*, natomiast Valachovič (2004) i Brzeg (2005) wydzielają odrębny zespół okrajkowy *Rosetum gallicae* w obrębie klasy *Trifolio-Geranietea*. Na nowym stanowisku róża francuska została odnaleziona na nasłonecznionym i stromym brzegu potoku Skodzierska, blisko jego ujścia do Wisłoki. Zajmowała niewielki płat nieużytkowanej łąki bezpośrednio sąsiadującej z polami uprawnymi. Populacja, licząca około 50 pędów generatywnych, jest zachowana w dobrym stanie. Szczegółowy skład florystyczny zbiorowiska przedstawia zdjęcie fitosocjologiczne:

Data: 21.06.2021, nachylenie: 10°, ekspozycja: S, powierzchnia zdjęcia: 20 m², pokrycie w warstwie b: 5%, pokrycie w warstwie c: 100%, liczba gatunków w zdjęciu: 34. Ch.Ass. *Arrhenatheretum elatioris*: *Arrhenatherum elatius* 4; Ch.All. *Arrhenatherion elatioris*: *Galium mollugo* 3; Ch.O. *Arrhenatheretalia elatioris*: *Dactylis glomerata* 2; Ch.Cl. *Molinio-Arrhenatheretea*: *Alopecurus pratensis* 1, *Vicia cracca* 1, *Centaurea jacea* +, *Cerastium holosteoides* +, *Festuca pratensis* +, *Lathyrus pratensis* +, *Phleum pratense* +, *Poa pratensis* +; Ch.Cl. *Festuco-Brometea*: *Hieracium bauhini* +; Ch.Cl. *Trifolio-Geranietea*: *Galium verum* 1, *Agrimonia eupatoria* +, *Agrostis capillaris* +, *Trifolium medium* +; Ch.Cl. *Artemisietea vulgaris*: *Artemisia vulgaris* +, *Cichorium intybus* +, *Echium vulgare* +, *Solidago gigantea* +; Ch.Cl. *Stellarietea mediae*: *Myosotis arvensis* +, *Vicia hirsuta* +; Ch.Cl. *Agropyretea intermedio-repentis*: *Convolvulus arvensis* +, *Equisetum arvense* +; *Rhamno-Prunetea*: *Prunus spinosa* b 1; Inne: ***Rosa gallica* 2**, *Erigeron annuus* +, *Euphorbia esula* +, *Hypericum perforatum* +, *Padus serotina* b +, *Potentilla argentea* +, *Ranunculus polyanthemos* +, *Senecio jacobaea* +, *Thymus pulegioides* +, *Veronica chamaedrys* +.

10. *Sesleria uliginosa* Opiz

Opracowanie: G. Łazarski, M. Podgórska

Wykaz nowych stanowisk: 1. ATPOL EE-74, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Kielce, Góry Świętokrzyskie, zachodnia część Kielc (okolice Kampusu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach), 50.88138° N, 20.66472° E (302 m n.p.m.), 3 kępy, murawa kserotermiczna (*Sesleria uliginosa* towarzyszą m.in. *Brachypodium pinnatum*, *Carex tomentosa*, *Euphorbia cyparissias*, *Filipendula vulgaris*, *Fragaria viridis*, *Onobrychis viciifolia*), not. M. Podgórska, 27.05.2021; 2. ATPOL EE-82, województwo świętokrzyskie, powiat jędrzejowski, gmina Sobków, Płaskowyż Jędrzejowski, Bizorenda, w granicach Chęcińskiego-Kieleckiego Parku Krajobrazowego, 50.74342° N, 20.3668° E (258 m n.p.m.) oraz 50.74530° N, 20.35713° E (244 m n.p.m.), populacja bardzo liczna, tworzy luźną darń na powierzchni około 0,3 ha, podtorfione, zmiennowilgotne łąki, w których *S. uliginosa* jest gatunkiem panującym (towarzyszą jej m.in. *Sanguisorba officinalis*, *Selinum carvifolia*, *Carex panicea* i *Galium verum*), not. G. Łazarski, 16.04.2017; 3. ATPOL EE-94, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Morawica, Pogórze Szydłowskie, Dębska Wola, 50.716471° N, 20.59212° E (271 m n.p.m.), populacja bardzo liczna, tworzy dość zwartą darń na powierzchni około 0,5 ha, zmiennowilgotna łąka, w której *S. uliginosa* jest gatunkiem panującym (towarzyszą jej: *Carex tomentosa*, *Sanguisorba officinalis*, *Molinia caerulea*, *Serratula tinctoria*, *Galium boreale*, *Filipendula vulgaris* i *Selinum carvifolia*), not. G. Łazarski, 29.07.2020.

Sesleria uliginosa (sesleria błotna) jest gatunkiem trawy występującym na niżowych i wyżynnych obszarach Europy Północnej i Centralnej (Hultén & Fries, 1986). Aktualne stanowiska gatunku w Polsce koncentrują się na Wyżynie Małopolskiej (m.in. w Górach Świętokrzyskich, na Pogórzu Szydłowskim, Garbie Pińczowskim i w Dolinie Nidy), znane są również pojedyncze stanowiska z Wyżyny

Śląsko-Krakowskiej (Babczyńska-Sendek & Barć, 2009; Głazek, 1984; Łuszczynska, 1998; Towpasz & Stachurska-Swakoń, 2009, 2011, 2012; A. Zajac & Zajac, 2001). W Górach Świętokrzyskich, na Pogórzu Szydłowskim i Płaskowyżu Jędrzejowskim (mezoregionach, w których odnaleziono nowe stanowiska) gatunek stwierdzany był głównie w dolinach i na wapiennych wzniesieniach Wzgórz Chęcińskich, a poza nimi także w granicach Kielc (na górze Brusznia oraz w dawnej wsi Zagórze), w okolicach wsi Radomice, Tokarnia, Łukowa i Bełk (Bróz, 1981; Bróz & Durczak, 1978; Bróz & Przemyski, 1988; Głazek, 1984; Kaznowski, 1928; Łazarski & Janicka, 2016; Piwowarski, 2014). Spośród nowych stanowisk stwierdzonych przez autorów szczególnie istotne jest stanowisko w Bizorędzie jako drugie na Płaskowyżu Jędrzejowskim – pierwsze zostało opublikowane przez Piwowarskiego (2014). *Sesleria uliginosa* występuje w dwóch typach siedlisk skrajnych pod względem warunków wilgotnościowych – z jednej strony są to torfowiska alkaliczne ze związku *Caricetalia davallianae* i łąki wilgotne z rzędu *Molinietalia*, z drugiej zaś suche murawy kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea* (Towpasz & Stachurska-Swakoń, 2009, 2011, 2012). W Polsce jest objęta ochroną częściową (Rozporządzenie Ministra Środowiska, 2014). W skali kraju jest uważana za gatunek narażony na wyginiecie (kategoria VU; Kaźmierczakowa et al., 2016), natomiast na Wyżynie Małopolskiej ma status gatunku bliskiego zagrożenia (kategoria NT; Bróz & Przemyski, 2009, lokalnie na Płaskowyżu Proszowickim z kategorią EN, zagrożony wyginieciem – Towpasz et al., 2017). Na odnalezionych stanowiskach potencjalnym zagrożeniem dla gatunku jest zarastanie nieużytkowanych łąk i muraw w następstwie sukcesji wtórnej. Niepokojącym zjawiskiem jest również obniżanie poziomu wód gruntowych, które prowadzi do istotnych zmian warunków na torfowiskach i łąkach zmiennowilgotnych oraz do wyraźnego zubożenia florystycznego tych fitocenoz.

11. *Succisella inflexa* (Kluk) G. Beck

Opracowanie: M. Podgórska, G. Łazarski

Wykaz nowych stanowisk: 1. ATPOL EE-72, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Łopuszno, Wzgórza Łopuszańskie, dolina Wiernej Rzeki, około 1,5 km na NE od wsi Ruda Zajączkowska, 50.88000° N, 20.32833° E (230 m n.p.m.), 25 osobników, *not.* M. Podgórska & G. Łazarski, 22.08.2018; 2. ATPOL EE-72, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Łopuszno, Wzgórza Łopuszańskie, dolina Wiernej Rzeki, około 1 km na NE od wsi Ruda Zajączkowska, 50.88027° N, 20.32861° E (230 m n.p.m.), 30 osobników, *not.* M. Podgórska & G. Łazarski, 22.08.2018; 3. ATPOL EE-72, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Łopuszno, Wzgórza Łopuszańskie, dolina Wiernej Rzeki, około 1 km na E od wsi Fanisławiczki, 50.88166° N, 20.32888° E (232 m n.p.m.), 20 osobników, *not.* M. Podgórska & G. Łazarski, 22.08.2018; 4. ATPOL EE-72, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Piekoszów, na granicy dwóch mezoregionów – Gór Świętokrzyskich i Wzgórz Łopuszańskich, około 1,5 km na NE od wsi Wesoła, w otulinie Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego, 50.87113° N, 20.32958° E (231 m n.p.m.), około 40 osobników, *not.* G. Łazarski, 18.08.2017; 5. ATPOL EE-82, województwo świętokrzyskie, powiat kielecki, gmina Chęciny, na granicy dwóch mezoregionów – Gór Świętokrzyskich i Doliny Nidy, na S od wsi Bolmin, dolina Białej Nidy, w granicach Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego oraz obszaru Natura 2000 Wzgórz Chęcińsko-Kieleckie, 50.78959° N 20.35891° E (212 m n.p.m.), 15 osobników, *not.* G. Łazarski, 13.09.2018.

Succisella inflexa (czarcikęsik Kluka) jest gatunkiem zagrożonym w Polsce, zamieszczonym na krajowej czerwonej liście (Kaźmierczakowa et al., 2016) jako gatunek bliski zagrożenia (kategoria NT) oraz w *Polskiej czerwonej księdze roślin* (Czarna & Marciniuk, 2014) jako gatunek narażony (kategoria VU). Na Wyżynie Małopolskiej (Bróz & Przemyski, 2009) jest gatunkiem krytycznie zagrożonym (kategoria CR). Wyspowe stanowiska na Wyżynie Małopolskiej są położone na zachodniej granicy zasięgu gatunku. Czarcikęsik Kluka podlega ochronie ścisłej i wymaga ochrony czynnej (Rozporządzenie Ministra Środowiska, 2014). Z terenu Wyżyny Małopolskiej znanych i opublikowanych do tej pory było dziewięć stanowisk gatunku (Bróz & Bielecki, 2008; Podgórska & Łazarski, 2014; Sępiół, 2012). Dwa spośród nich (w dolinie Białej Nidy oraz w dolinie Czarnej Nidy)

Rycina 8 Kwiatostany i owocostany *Succisella inflexa* na jednym z nowych stanowisk (fot. M. Podgórska, 22.08.2018).

uznano za wymarłe (Bróz & Bielecki, 2008). Wszystkie siedem aktualnie istniejących, publikowanych stanowisk występuje w dolinach dwóch rzek: sześć z nich jest zlokalizowanych wzdłuż biegu Wiernej Rzeki (Łośnej) (Bróz & Bielecki, 2008; Podgórska & Łazarski, 2014), jedno w dolinie Kamiennej (Sępioł, 2012). W trakcie badań prowadzonych w 2018 r. w dolinie Wiernej Rzeki i Białej Nidy odnaleziono pięć nowych stanowisk *S. inflexa*. Trzy z nich są położone w granicach inwestycji, która była planowana w dolinie Wiernej Rzeki i co do której autorzy wyrazili swój radykalny sprzeciw (Podgórska & Łazarski, 2014), podkreślając ważną przyrodniczą rolę naturalnej doliny. Inwestycja została zablokowana w 2020 r. decyzją GDOŚ (Decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, 2020). Nowe stanowiska są zlokalizowane w odległości kilkuset metrów od stanowiska gatunku opublikowanego w 2014 r. (uwaga: w publikacji Podgórskiej i Łazarskiego z 2014 r. podano błędną lokalizację GPS stanowiska gatunku, właściwa to: 50.880556° N, 20.328889° E). Na nowych stanowiskach gatunek rośnie w płatach podtorfionych łąk z rzędu *Molinietalia* z zaznaczającym się udziałem gatunków szuwarowych oraz gatunków torfowisk niskich (Rycina 8). Skład florystyczny tych fitocenoz przedstawia poniższe zdjęcie fitysocjologiczne (stanowisko 3):

Data: 22.08.2018, powierzchnia zdjęcia: 15 m², liczba gatunków w zdjęciu: 12, pokrycie w warstwie c: 100%: *Succisella inflexa* 2, *Equisetum palustre* 2, *Filipendula ulmaria* 2, *Comarum palustre* 2, *Lysimachia vulgaris* 2, *Lythrum salicaria* 2, *Juncus effusus* 2, *Iris pseudacorus* 1, *Menyanthes trifoliata* 1, *Caltha palustris* +, *Mentha aquatica* +, *Peucedanum palustre* +.

12. *Veronica prostrata* L.

Opracowanie: A. Czarna, M. Wyrzykiewicz-Raszewska

Nowe stanowisko: ATPOL BD-09, województwo wielkopolskie, miasto Poznań, Cmentarz Komunalny Miłostowo, 51.53612° N, 16.22129° E, leg. M.

Wyrzykiewicz-Raszewska, det. A. Czarna (Herbarium POZNB), 26.05.2020.

Veronica prostrata (przetacznik rozesłany) rośnie na słonecznych wzgórzach i trawiastych zboczach (Szafer et al., 1986). Jest bardzo rzadko rozproszony w całej Polsce. Z województwa wielkopolskiego dotychczas nie podawany (A. Zając & Zając, 2001). Został uwzględniony w *Polskiej czerwonej liście paprotników i roślin kwiatowych* z kategorią NT (bliski zagrożenia) (Kaźmierczakowa et al., 2016). Jest również czasami uprawiany w ogrodach przydomowych (Grabowska & Kubala, 2012). Nowe stanowisko jest zlokalizowane na Cmentarzu Komunalnym Miłostowo w Poznaniu, na piaszczystym skraju boru sosnowego przy nieutwardzonej drodze, za którą znajduje się duże pole grobowe. Stanowisko powstało prawdopodobnie wskutek wyrzucenia roślin po likwidacji grobu ziemnego i postawieniu pomnika grobowego. Składa się z siedmiu kęp, które obficie kwitną i wytwarzają torebki, ale nie zawiązują nasion. Warunki, w których obecnie przetacznik rośnie, są zbliżone do naturalnych, w związku z czym rośliny mogą żyć samodzielnie i się rozwijać. Cmentarze mogą być zatem ostojami dla rzadkich i ginących oraz chronionych gatunków rodzimych. Poznańskie stanowisko *Veronica prostrata* jest cenne z punktu widzenia naukowego, gdyż umożliwia śledzenie reakcji na antropopresję oraz badania nad autekologią tego interesującego gatunku (Rycina 9).

Rycina 9 *Veronica prostrata* na nowym stanowisku w Poznaniu (fot. A. Czarna, 26.05.2020).

Bibliografia

- Babczyńska-Sendek, B., & Barć, A. (2009). Zbiorowiska łąkowe z *Sesleria uliginosa* (Poaceae) w okolicach Włodowic koło Zawiercia (Wyżyna Śląsko-Krakowska) [Meadow communities with *Sesleria uliginosa* (Poaceae) in the vicinity of Włodowice village near Zawiercie (the Silesian-Cracow Upland)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 16(2), 363–375.
- Baráth, K. (2021). Effect of species environment on host preference of *Cuscuta campestris*. *Plant Ecology*, 222, 1023–1032. <https://doi.org/10.1007/s11258-021-01158-w>
- Bróz, E. (1981). Notatki florystyczne z Gór Świętokrzyskich. Część III [Floristic notes from the Świętokrzyskie Mountains (central Poland). Part III]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica*, 27(4), 607–617.
- Bróz, E., & Bielecki, M. (2008). Występowanie czarcikęsika Kluka *Succisella inflexa* (Kluk) Beck na Wyżynie Małopolskiej [The occurrence of *Succisella inflexa* (Kluk) Beck in the Wyżyna Małopolska Upland (S Poland)]. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 64(3), 14–25.
- Bróz, E., & Durczak, K. (1978). Interesujące oraz rzadkie gatunki roślin naczyniowych z zachodniej części Pasma Kadzielniańskiego w Górach Świętokrzyskich [Interesting and rare vascular plants species from western part of Kadzielnia Range in Świętokrzyskie Mountains]. *Studia Kieleckie*, 18(2), 7–16.
- Bróz, E., & Podgórska, M. (2006). Starodub łąkowy *Ostericum palustre* Besser na Wyżynie Małopolskiej [*Ostericum palustre* Besser in the Małopolska Upland]. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 62(3), 3–12.
- Bróz, E., & Przemyski, A. (1988). Nowe stanowiska rzadkich oraz zagrożonych gatunków roślin naczyniowych na Wyżynie Środkowomałopolskiej i jej pobrzeżach [New localities of rare and endangered species of vascular plants from the Little Poland Upland and its periphery]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica*, 33(3–4), 239–249.
- Bróz, E., & Przemyski, A. (2009). The red list of vascular plants in the Wyżyna Małopolska upland (S Poland). In Z. Mirek & A. Nikel (Eds.), *Rare, relict and endangered plants and fungi in Poland* (pp. 123–136). W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences.
- Brzeg, A. (2005). *Zespoły kserotermofilnych ziółorośli okrajkowych z klasy Trifolio-Geranieae sanguinei Th. Müller 1962 w Polsce* [Xerothermophilous forb fringes and forest edge communities of the class *Trifolio-Geranieae sanguinei* Yh. Müller 1962 in Poland]. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- Cuscuta campestris* Yunck. (2021). Plants of the World Online. Retrieved August 29, 2021, from <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:72786-2>
- Czarna, A., & Marciniuk, P. (2014). *Succisella inflexa* (Kluk) G. Beck. In R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, & Z. Mirek (Eds.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe* [Polish red data book of plants: Pteridophytes and flowering plants] (3rd ed., pp. 493–495). Instytut Ochrony Przyrody PAN.
- Czarna, A., Załuski, T., Krasicka-Korczyńska, E., Marciniuk, P., & Nobis, M. (2014). *Ostericum palustre* Besser, Starodub łąkowy (dzięgiel łąkowy). In R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, & Z. Mirek (Eds.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe* [Polish red data book of plants: Pteridophytes and flowering plants] (3rd ed., pp. 365–368). Instytut Ochrony Przyrody PAN.
- Decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (DOOŚ dŚL.4233.31.2017.ADK/AB.22) z 26 listopada 2020 r. [Decision of the General Environmental Protection Director (DOOŚ dŚL.4233.31.2017.ADK/AB.22) dated November 26, 2020]. (2020). Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.
- Dubiel, E., & Wójcik, S. (2010). Zimowit jesienny *Colchicum autumnale* L. w Skawinie koło Krakowa [*Colchicum autumnale* L. in the vicinity of Krakow]. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 66(2), 107–110.
- Dudáš, M., Eliáš, P., Eliáš, P. Jr, Górecki, A., Hrivnák, M., Hrivnák, R., Malovcová-Staníková, M., Marcinčinová, M., & Pliszko, A. (2020). New floristic records from Central Europe (6 reports 81–98). *Thaiszia – Journal of Botany*, 30, 209–220. <https://doi.org/10.33542/tjb2020-2-05>
- Fekete, R., Mesterházy, A., Valkó, O., & Molnár, V. A. (2018). A hitchhiker from the beach: The spread of the maritime halophyte *Cochlearia danica* along salted continental roads. *Preslia*, 90, 23–37. <https://doi.org/10.23855/preslia.2018.023>
- Głazek, T. (1984). *Ctenidio molluscae-Seslerietum uliginosae* Klika 1943 em. Głazek 1983 – A new association for Poland. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, 53(4), 575–583. <https://doi.org/10.5586/asbp.1984.053>
- Górski, P., Piwowarski, B., Koczur, A., Maślikowski, Ł., Czarna, A., & Michalak, K. M. (2020). Nowe stanowiska roślin naczyniowych Polski, 1 [New localities of vascular plants occurring in Poland, 1]. *Wiadomości Botaniczne*, 64, Article 646. <https://doi.org/10.5586/wb.646>

- Grabowska, B., & Kubala, T. (2012). *Encyklopedia bylin* [Encyclopedia of perennials] (Vol. 2). Zysk i S-ska.
- Guzik, J., & Pacyna, A. (2006). Listy do Redakcji [Letters to the editors]. *Wszechświat*, 107(4–6), 159–160.
- Hohla, M., & Raabe, U. (2012). *Cochlearia danica* – das Dänische Löffelkraut – kein überraschender Neuzugang der Flora von Oberösterreich [*Cochlearia danica* – the Danish scurvygrass – not a surprising addition to the flora of Upper Austria]. *Stapfia*, 97, 206–209.
- Hultén, E., & Fries, M. (1986). *Atlas of North European vascular plants. North of the Tropic of Cancer* (Vol. 1). Koeltz Scientific Books.
- Kaznowski, K. (1928). Sketch of the flora of the St. Cross Mountain Range. In K. Kaznowski, A. Kozłowska, A. Studnicki, W. Szafer, & J. Zabłocki (Eds.), *Guide des excursions en Pologne* [Guide to excursions in Poland] (Pt. 12, pp. 16–34). Orbis.
- Kaźmierczakowa, R., Bloch-Orłowska, J., Celka, Z., Cwener, A., Dajdok, Z., Michalska-Hejduk, D., Pawlikowski, P., Szczęśniak, E., & Ziarnik, K. (2016). *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych* [Polish red list of pteridophytes and flowering plants]. Instytut Ochrony Przyrody PAN.
- Klichowska, E. (2013). Rzadkie, chronione i interesujące gatunki roślin naczyniowych ujściowego odcinka doliny Dunajca [Rare, protected, and interesting species of vascular plants in the lower Dunajec River valley]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 20(2), 253–258.
- Korniak, T. (1998). Ginące i zagrożone gatunki flory segetalnej w północno-wschodniej Polsce [Endangered and threatened species of the segetal flora in north-eastern Poland]. *Acta Universitatis Lodzianae, Folia Botanica*, 13, 43–50.
- Kostrakiewicz-Gierałt, K., Stachurska-Swakoń, A., & Towpasz, K. (2018). Variability of morphological traits of the rare plant species *Angelica palustris* (Apiaceae) in managed and abandoned meadows: Effect of mowing. *Polish Journal of Ecology*, 66(1), 36–47. <https://doi.org/10.3161/15052249PJE2018.66.1.004>
- Krzaczek, T. (1968). Nowe stanowiska rzadkich roślin na Lubelszczyźnie. Część IV [New localities of rare plants in the Lublin region. Part IV]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica*, 14(2), 221–227.
- Łazarski, G. (2016). *Rosa gallica* (Rosaceae) w południowo-zachodniej części Gór Świętokrzyskich i na terenach przyległych (Wyżyna Małopolska) – występowanie i zagrożenia [*Rosa gallica* (Rosaceae) in the Świętokrzyskie Mountains and adjacent areas (Małopolska Upland) – Occurrence and threats]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 23(1), 3–11.
- Łazarski, G., & Janicka, M. (2016). Zróżnicowanie zbiorowisk z *Sesleria uliginosa* (Scheuchzeria-Caricetea fuscae) w Górach Świętokrzyskich [Differentiation of *Sesleria uliginosa* communities (Scheuchzeria-Caricetea fuscae) in the Świętokrzyskie Mountains]. In E. Szczuka, G. Szymczak, M. Śmigala, & R. Marciniak (Eds.), 57. Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Botanika – tradycja i nowoczesność. Streszczenia referatów i plakatów [57th Congress of the Polish Botanical Society. Botany – Tradition and modernity. Abstracts of oral presentations and posters] (p. 132). Polskie Towarzystwo Botaniczne.
- Łuszczynska, B. (1998). Kserotermiczna flora naczyniowa wybranych regionów Niecki Nidziańskiej (Garb Pińczowski, Płaskowyż Szaniecki, wschodnia część Niecki Soleckiej) [The xerothermic vascular plant flora of some subregions of the Nida Basin (Pinczów Hump, Szaniec Plateau, eastern part of the Solec Basin)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 5, 55–87.
- Matuszkiewicz, W. (2008). *Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski* [A guide for identifying plant communities of Poland]. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Meusel, H., Jäger, E., & Weinert, E. (1965). *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora* [Comparative chorology of Central European flora]. Gustav Fischer Verlag.
- Mirek, Z., Piękoś-Mirkowa, H., Zajac, A., & Zajac, M. (2002). *Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist*. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences.
- Mirek, Z., Piękoś-Mirkowa, H., Zajac, A., & Zajac, M. (2020). *Vascular plants of Poland. An annotated checklist*. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences.
- Nobis, A., Klichowska, E., & Nobis, M. (2015). New localities of *Rosa gallica* (Rosaceae) in southern Poland. *Nature Journal*, 48, 53–57.
- Nowak, A., & Nowak, S. (2018). Nowe stanowiska interesujących haloftów wzdłuż autostrady A4 na Śląsku Opolskim [New localities of interesting halophytes along the motorway A4 in the Opole Silesia]. *Fragmenta Naturae*, 51, 79–83.
- Oklejewicz, K., Wolanin, M., & Wolanin, M. N. (2015). *Czerwona księga roślin województwa podkarpackiego. Zagrożone gatunki roślin, zbiorowiska roślinne* [Plants of the

- Podkarpackie Voivodeship. Endangered plants species, plant communities]. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”.
- Olaczek, R. (Ed.). (2012). *Czerwona księga roślin województwa łódzkiego. Zagrożone rośliny naczyniowe. Zagrożone zbiorowiska roślinne* [Red book of plants of the Lodz Voivodeship. Endangered vascular plants. Endangered plant communities]. Ogród Botaniczny w Łodzi.
- Piowarczyk, R. (2006). Róża francuska *Rosa gallica* L. na Przedgórzu Hłeckim (Wyżyna Małopolska) [*Rosa Gallica* L. in the Hłża Foreland (Małopolska Upland)]. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 62(5), 55–60.
- Piowarski, B. (2014). Rośliny naczyniowe Płaskowyżu Jędrzejowskiego (Wyżyna Małopolska) [Vascular plants of the Jędrzejów Plateau (Małopolska Upland)]. *Prace Botaniczne*, 46, 1–316.
- Piowarski, B., & Bielecki, M. (2012). Nowe stanowisko *Ostericum palustre* (Apiaceae) na Wyżynie Małopolskiej [New locality of *Ostericum palustre* (Apiaceae) in the Małopolska Upland]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 19(1), 61–65.
- Plantago coronopus L. (2021). Plants of the World Online. Retrieved August 29, 2021, from <https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:685048-1>
- Pliszko, A. (2010). Nowe stanowisko *Cuscuta campestris* (Cuscutaceae) i *Picris echinoides* (Asteraceae) na Pojezierzu Zachodniosuwalskim (NE Polska) [The new locality of *Cuscuta campestris* (Cuscutaceae) and *Picris echinoides* (Asteraceae) in the Zachodniosuwalskie Lakeland (NE Poland)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 17, 190–191.
- Pliszko, A. (2016). Additions to vascular plant flora of the Western Suwałki Lakeland, north-eastern Poland. *Botanica Lithuanica*, 22, 178–181. <https://doi.org/10.1515/botlit-2016-0019>
- Pliszko, A., & Woźniak-Chodacka, M. (2019). New records of vascular plant distribution in the Polish part of the Lithuanian Lakeland, north-eastern Poland. *Botanica*, 25, 97–101. <https://doi.org/10.2478/botlit-2019-0011>
- Podgórska, M., & Łazarski, G. (2014). O ochronę zagrożonych siedlisk i gatunków doliny Wiernej Rzeki w okolicy Franisławic (Wyżyna Małopolska) [Appeal for protection of endangered habitats and species in the Wierna Rzeki river valley near the village of Franisławice (Małopolska Upland, S Poland)]. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 70(3), 195–207.
- Popiela, A. (1997). *Zbiorowiska namulkowe z klasy Isoëto-Nanojuncetea Br.-Bl. et Tx. 1943 w Polsce* [Occurrence of the *Isoëto-Nanojuncetea* class communities in Poland]. Polskie Towarzystwo Botaniczne.
- Popiela, A., & Łysko, A. (2014). *Lythrum hyssopifolia* L. In R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, & Z. Mirek (Eds.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe* [Polish red data book of plants: Pteridophytes and flowering plants] (3rd ed., pp. 341–343). Instytut Ochrony Przyrody PAN.
- Radke, P., & Sotek, Z. (2017). Distribution and dynamic trends of *Pedicularis sylvatica* L. in Poland. Baltic Coastal Zone. *Journal of Ecology and Protection of the Coastline*, 21, 225–232.
- Randall, R. P. (2017). *A global compendium of weeds* (3rd ed.). R. P. Randall.
- Rostański, K., & Sowa, R. (1986). Alfabetyczny wykaz efemerofitów Polski [Alphabetical list of the ephemerophytes of Poland]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica*, 31–32(1–2), 151–205.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014, poz. 1409) [Regulation of the Minister of Environment dated October 9, 2014, on the legally protected plants (Journal of Laws, 2014, item 1409)]. (2014). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140001409/O/D20141409.pdf>
- Sępioł, B. (2012). Nowe stanowisko czarcikęsika Kluka *Succisella inflexa* (Kluk) Beck (*Dipsacaceae*) na Wyżynie Małopolskiej [New locality of southern succisella *Succisella inflexa* (Kluk) Beck (*Dipsacaceae*) in the Małopolska Upland]. *Naturalia*, 1, 136–138.
- Sotek, Z. (2010). Distribution patterns, history, and dynamics of peatland vascular plants in Pomerania (NW Poland). *Biodiversity: Research and Conservation*, 18, 1–82. <https://doi.org/10.2478/v10119-010-0020-4>
- Sotek, Z. (2014). *Plantago coronopus* L. In R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, & Z. Mirek (Eds.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe* [Polish red data book of plants: Pteridophytes and flowering plants] (3rd ed., pp. 485–487). Instytut Ochrony Przyrody PAN.
- Sotek, Z., Stasińska, M., Malinowski, R., Meller, E., Grzejszczak, G., & Kurnicki, B. (2016). Distribution and habitat properties of *Carex pulicaris* and *Pedicularis sylvatica* at their range margin in NW Poland. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, 85(3), Article 3507. <https://doi.org/10.5586/asbp.3507>

- Schwarz, Z. (1967). Badania nad florą synantropijną Gdańska i okolicy [Study on the synanthropic flora of Gdańsk and of the neighboring]. *Acta Biologica et Medica Societas Scientiarum Gedanensis*, 11, 363–494.
- Szafer, W., Kulczyński, S., & Pawłowski, B. (1986). *Rośliny polskie* [Plants of Poland]. PWN.
- Tokarska-Guzik, B., Dajdok, Z., Zając, M., Zając, A., Urbisz, A., Danielewicz, W., & Hołdyński, C. (2012). *Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych* [Alien plants in Poland with particular reference to invasive species]. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.
- Towpasz, K., & Cwener, A. (2002). Występowanie *Rosa gallica* (Rosaceae) na Płaskowyżu Proszowickim (Wyżyna Małopolska, południowa Polska) [Occurrence of *Rosa gallica* (Rosaceae) in the Proszowice Plateau (Małopolska Upland, south Poland)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 9, 115–125.
- Towpasz, K., Kotańska, M., & Stachurska-Swakoń, A. (2017). Gatunki chronione i zagrożone mokrych łąk, szuwarów i torfowisk we florze Płaskowyżu Proszowickiego [Protected and threatened plant species of moist and wet meadows, fens and redswamp of the Proszowice Plateau]. In J. B. Parusel (Ed.), *Regionalne czerwone listy zagrożenia w ochronie zasobów przyrody – ich rola i znaczenie oraz stan i potrzeby* [Regional red lists of threats in the conservation of natural resources – Their role and importance, and their condition, and needs] (pp. 121–128). Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska.
- Towpasz, K., & Stachurska-Swakoń, A. (2009). Występowanie *Sesleria uliginosa* (Poaceae) w zbiorowiskach z rzędu *Caricetalia davallianae* na obszarze Niecki Nidziańskiej (Wyżyna Małopolska) [Occurrence of *Sesleria uliginosa* (Poaceae) in the communities of the *Caricetalia davallianae* order in the Nida Basin territory (Małopolska Upland)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 16(2), 305–316.
- Towpasz, K., & Stachurska-Swakoń, A. (2011). Występowanie *Sesleria uliginosa* (Poaceae) w murawach kserotermicznych (*Festuco-Brometea*) na terenie Niecki Nidziańskiej (Wyżyna Małopolska) [Occurrence of *Sesleria uliginosa* (Poaceae) in the xerothermic grasslands (*Festuco-Brometea*) in the Nida Basin territory (Małopolska Upland)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 18(2), 321–330.
- Towpasz, K., & Stachurska-Swakoń, A. (2012). *Sesleria uliginosa*–*Scorzoneretum purpureae* (*Festuco-Brometea* class) in the Nida Basin (Małopolska Upland) after 90 years. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, 81(3), 167–173. <https://doi.org/10.5586/asbp.2012.022>
- Towpasz, K., Stachurska-Swakoń, A., & Kostrakiewicz, K. (2011). *Ostericum palustre* (Apiaceae) – nowy gatunek we florze Płaskowyżu Proszowickiego [*Ostericum palustre* (Apiaceae) – A new species in the Proszowice Plateau (S Poland)]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 18(1), 169–171.
- Tutin, T. G., Heywood, V. H., Burges, N. A., Moore, D. M., Valentine, D. H., Walters, S. M., & Webb, D. A. (Eds.). (1993). *Flora Europaea* (2nd ed., Vol. 1). Cambridge University Press.
- Valachovič, M. (2004). Syntaxonomy of the fringe vegetation in Slovakia in relation to surrounding areas – Preliminary classification. *Hacquetia*, 3(1), 9–25.
- Wayda, M. (1996). Rośliny naczyniowe Płaskowyżu Tarnowskiego (Kotlina Sandomierska) [Vascular plants of Tarnovian Plateau (Sandomierz Basin)]. *Prace Botaniczne*, 29, 1–132.
- Wayda, M. (2001). Rośliny naczyniowe północnej części Okręgu Radomyskiego (Kotlina Sandomierska) [Vascular plants of the northern part of Radomysł District (Sandomierz Basin)]. *Prace Botaniczne*, 36, 1–117.
- Wójcik, G. (2017). Powtórne odnalezienie gnidosza rozesłanego *Pedicularis sylvatica* L. (Orobanchaceae) w Górach Stołowych (Sudety Środkowe) [Re-finding the lousewort *Pedicularis sylvatica* L. (Orobanchaceae) in the Stołowe Mts (Central Sudetes)]. *Przyroda Sudetów*, 20, 49–60.
- Wójcik, G., Dajdok, Z., & Kącki, Z. (2014). Współczesne rozmieszczenie i zróżnicowanie roślinności z udziałem róży francuskiej *Rosa gallica* w rejonie Wrocławia na tle innych regionów Polski [Current occurrence and diversity of vegetation patches with *Rosa gallica* in the Wrocław area against the background of other regions of Poland]. *Acta Botanica Silesiaca*, 10, 71–98.
- Zając, A. (1979). *Pochodzenie archeofitów występujących w Polsce* [The origin of the archeophytes occurring in Poland]. Uniwersytet Jagielloński.
- Zając, A., & Zając, M. (Eds.). (2001). *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce* [Distribution atlas of vascular plants in Poland]. Nakładem Pracowni Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Zając, A., & Zając, M. (Eds.). (2015). *Rozmieszczenie kenofitów w Karpatach polskich i na ich przedpolu* [Distribution of kenophytes in the Polish Carpathians and their foreland]. Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

- Zajac, A., & Zajac, M. (2019). *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. Dodatek* [Distribution atlas of vascular plants in Poland. Appendix]. Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Zajac, M., & Zajac, A. (Eds.). (2009). *Elementy geograficzne rodzimej flory Polski* [The geographical element of native flora of Poland]. Nakładem Pracowni Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Zarzyka-Ryska, M. (2019). *Colchicum autumnale* (Colchicaceae) w okolicach Krakowa – dawne i obecne rozmieszczenie [*Colchicum autumnale* (Colchicaceae) in the vicinity of Cracow (S Poland) – Past and present distribution]. *Fragmenta Floristica et Geobotanica Polonica*, 26(1), 15–27. <https://doi.org/10.35535/ffgp-2019-0002>
- Zieliński, J. (1987). Rodzaj *Rosa* L. – róża [Genus *Rosa* L. – Rose]. In A. Jasiewicz (Ed.), *Flora Polski. Rośliny naczyniowe* [Flora of Poland. Vascular plants] (Vol. 5, pp. 1–50). Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Zieliński, J. (2014). *Rosa gallica* L. In R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, & Z. Mirek (Eds.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe* [Polish red data book of plants: Pteridophytes and flowering plants] (3rd ed., pp. 260–261). Instytut Ochrony Przyrody PAN.

New Localities of Vascular Plants Occurring in Poland, 2

Abstract: This work presents a list of new localities in Poland for the following 12 rare (including regional rare) vascular plants: *Cochlearia danica*, *Colchicum autumnale*, *Cuscuta campestris*, *Lythrum hyssopifolia*, *Ostericum palustre*, *Pedicularis sylvatica*, *Plantago coronopus*, *Ranunculus arvensis*, *Rosa gallica*, *Sesleria uliginosa*, *Succisella inflexa* and *Veronica prostrata*.

Keywords: rare species; vascular plants; distribution; Poland